

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
ІНСТИТУТ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ НАПН УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ВСЕУКРАЇНСЬКЕ ТОВАРИСТВО «РІДНА ШКОЛА»
AUTONOMOUS UNIVERSITY OF ZACATECAS (MEXICO)
EUROPEAN INSTITUTE OF FURTHER EDUCATION (EIDV) (SLOVAKIA)
ISRAEL TRAUMA COALITION (ISRAEL)
Sky Tel OÜ (Estonia)

DOI <https://doi.org/10.59647/978-617-520-999-8/1>

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

VII Міжнародної конференції

**Актуальні проблеми освітнього
процесу в контексті європейського вибору України**

14 листопада 2024 року

Київ
Видавництво Ліра-К
2025

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Київського національного університету будівництва і архітектури
(протокол № 27 від 29 листопада 2024 р.)*

Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України: матеріали VII Міжнародної конференції (14 листопада 2024 року). – Київ : Видавництво Ліра-К, 2025. – 728 с.

ISBN 978-617-520-999-8

У матеріалах VII Міжнародної конференції «Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України» висвітлюються актуальні питання професійної (професійно-технічної) освіти: вітчизняний та зарубіжний досвід; психолого-педагогічне забезпечення освітнього процесу; сучасні виклики; сучасні проблеми викладання інженерно-технічних та гуманітарних дисциплін.

Матеріали конференції розраховані на науково-педагогічних, наукових працівників у галузі педагогіки, психології, соціології, викладачів, аспірантів, студентів, а також на соціальних педагогів, соціологів, практичних психологів і соціальних працівників.

*За зміст поданих матеріалів несуть відповідальність
їх автори.*

УДК 37.09

УДК 37.091.3:378

*Калениченко Руслан Арсенович,
кандидат психологічних наук, доцент,
доцент кафедри професійної освіти
Київського національного університету
будівництва і архітектури;*

*Пашковський Данило Олександрович,
здобувач другого (магістрського) рівня вищої освіти
спеціальності 051 “Економіка підприємства”
Київського національного університету
будівництва і архітектури*

ЄВРОПЕЙСЬКІ ПРАКТИКИ ВИКЛАДАННЯ ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН ТА МОЖЛИВОСТІ ЇХ ЗАСТОСУВАННЯ В УКРАЇНІ

Інтеграція України до європейського освітнього простору вимагає модернізації підходів до викладання інженерно-технічних дисциплін. Одним із основних викликів є забезпечення відповідності українських освітніх програм європейським стандартам, що сприятиме конкурентоспроможності випускників на міжнародному ринку праці. Ця мета особливо актуальна в умовах сучасних викликів, пов'язаних із відновленням інфраструктури та розвитком промислового сектора країни.

Методика PBL (Project-Based Learning) набула широкого застосування в університетах Німеччини, Данії та Нідерландів. Вона передбачає вирішення студентами реальних інженерних завдань у рамках проєктів, що дозволяє розвивати не лише технічні знання, але й навички критичного мислення та командної роботи. Наприклад, Технічний університет Мюнхена активно використовує цей підхід для залучення студентів до практичної роботи над проєктами у співпраці з промисловими партнерами. Це сприяє формуванню у студентів уміння самостійно приймати рішення в умовах невизначеності. Цей підхід впроваджується в університетах Швеції та Фінляндії, де студенти вивчають інженерні дисципліни через дослідження реальних кейсів і вирішення складних проблем. Замість традиційних лекцій, студенти працюють у малих групах, що сприяє розвитку комунікаційних та лідерських навичок. В Університеті Лунда (Швеція) проблемно-орієнтоване навчання використовується для підготовки інженерів, орієнтованих на сталий розвиток та екологічні інновації.

Українські університети мають великий потенціал для впровадження методики PBL. Створення спільних проєктів із залученням промислових компаній допоможе не лише підвищити мотивацію студентів, а й забезпечить

тісний зв'язок між освітою та реальним сектором економіки. Наприклад, співпраця з ІТ-компаніями та будівельними корпораціями може стати ключем до розвитку професійних навичок у студентів.

Однією з найефективніших моделей є дуальна освіта, де навчання поєднується з роботою на підприємствах. У Німеччині та Австрії ця модель дозволяє студентам отримувати практичний досвід під час навчання, що значно підвищує їхню конкурентоспроможність на ринку праці. Дуальна освіта є особливо корисною для інженерних спеціальностей, оскільки дозволяє студентам працювати з сучасним обладнанням та технологіями безпосередньо на виробництві.

Застосування дуальної моделі в Україні може включати створення спеціальних програм стажувань для студентів технічних спеціальностей. У цьому контексті доцільним є укладання угод між університетами та компаніями для проведення спільних навчальних курсів. Такий підхід допоможе скоротити розрив між теорією та практикою, а також сприятиме розвитку інноваційної діяльності у вищих навчальних закладах України.

Одним із напрямів інтеграції є розширення співпраці українських університетів з європейськими освітніми установами. Це дозволить залучати іноземних викладачів, організовувати обмін студентами та запроваджувати спільні дослідницькі проекти. Важливо також розробити освітні програми англійською мовою, що сприятиме інтеграції студентів у глобальний академічний простір.

Використання європейських підходів до викладання інженерно-технічних дисциплін в Україні може суттєво підвищити рівень підготовки фахівців, забезпечуючи їх конкурентоспроможність на міжнародному ринку праці. Для цього необхідно реформувати освітні програми, інтегрувати інноваційні методики та активізувати співпрацю з іноземними партнерами. Запровадження таких підходів також сприятиме розвитку національної економіки та забезпечить високий рівень підготовки кадрів для реалізації ключових інфраструктурних проектів в Україні.

Список використаних джерел

1. Гнатюк, О. О. Інноваційні методи викладання у вищій технічній освіті. // Вісник освіти і науки України, 2023, с.215.

2. Upadhye D. V., Madhe D. S., Joshi D. A. Project Based Learning as an Active Learning Strategy in Engineering Education. *Journal of Engineering Education Transformations*. 2022. P. 18–24. URL: <https://doi.org/10.16920/jeet/2022/v36is1/22169>

3. Опушко Н. Дуальна освіта в університетах німецькомовних країн Європи. *Modern Information Technologies and Innovation Methodologies of Education in Professional Training Methodology Theory Experience Problems*. 2023. Т. 67. С. 137–150. URL: <https://doi.org/10.31652/2412-1142-2023-67-137-150>

4. Стратегія Розвитку Вищої Освіти В Україні на 2021–2031 роки // Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>

5. Соціально-психологічний супровід професійного становлення майбутніх фахівців в умовах пандемії. О Сковира, Р Калениченко, М Берташ - Вісник Національного університету оборони України, 2021. <http://visnyk.nuou.org.ua/issue/view/18363/11330>

6. Impact of Artificial Intelligence in Students' Learning Life. S Raja, D Joel Jebadurai, Lavrik Ivan, Rudenko V Mykola, Kalenychenko Ruslan, P Reznik Nadiia. AI in Business: Opportunities and Limitations: Volume. Springer Nature Switzerland. 23-17

7. Професійний відбір та професійний добір у профорієнтаційній роботі. Р Калениченко, А Коханець, М Берташ - Вісник Національного університету оборони України, 2022. <http://visnyk.nuou.org.ua/article/view/262677>

УДК 159.9 : 37

Калениченко Руслан Арсенович,

кандидат психологічних наук, доцент,

доцент кафедри професійної освіти

Київського національного університету

будівництва і архітектури;

Петренко Анастасія Русланівна,

здобувач вищої освіти академічної групи ЕП-22

Київського національного університету

будівництва і архітектури

МОТИВАЦІЯ БІЗНЕС-ДІЯЛЬНОСТІ

Сучасний світ настільки складний, що традиційні маркетингові методи та інструменти вже не в змозі задовольнити потреби споживачів на ринку. І бізнес стає все більш підприємницьким. Але не всі, хто хоче створити власний бізнес, усвідомлюють, що підприємництво – це не тільки про гроші, це ціле мистецтво, яке піддається освоєнню далеко не кожному.

Програє на ринку звичайний бізнесмен, який ставить за мету отримання прибутку і використовує застарілі конкурентні інструменти. Натомість є новатори та підприємці, які провокують, експериментують і загрожують стабільності нормальних форм бізнесу. Вони керуються змінами в поведінці споживачів, усвідомленням нових способів мислення та перспектив. Тому створення конкурентоспроможного бізнесу вимагає використання мотиваційних важелів, які сприяють підвищенню якості та ефективності роботи підприємців, співробітників і осіб з бізнес-оточення компанії.

Перехід людини зі статусу найманого працівника у статус бізнесмена активізується процесом, який психологи позначають як мотивацію.

<i>Калениченко Руслан Арсенович, Нечипоренко Катерина Олександрівна</i> ГРОМАДЯНСЬКА ОСВІТА В ШКОЛАХ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ.....	179
<i>Калениченко Руслан Арсенович, Пашковський Данило Олександрович</i> ЄВРОПЕЙСЬКІ ПРАКТИКИ ВИКЛАДАННЯ ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН ТА МОЖЛИВОСТІ ЇХ ЗАСТОСУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	182
<i>Калениченко Руслан Арсенович, Петренко Анастасія Русланівна</i> МОТИВАЦІЯ БІЗНЕС-ДІЯЛЬНОСТІ.....	184
<i>Калениченко Руслан Арсенович, Рожко Тетяна Сергіївна</i> ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА СУБ'ЄКТАМ БІЗНЕСУ.....	188
<i>Калениченко Руслан Арсенович, Угольниченко Віктор Олегович</i> КУЛЬТУРА ТА ЕТИКА БІЗНЕСУ.....	190
<i>Калениченко Руслан Арсенович, Ушкаленко Вікторія Володимирівна</i> ДІЛОВИЙ ЕТИКЕТ ЯК ОСНОВА ПОВЕДІНКИ У БІЗНЕС- СЕРЕДОВИЩІ.....	192
<i>Калениченко Руслан Арсенович, Фараон Владислава Володимирівна</i> ГЕНДЕРНІ ВІДМІННОСТІ У ПІДПРИЄМНИЦТВІ.....	194
<i>Калениченко Руслан Арсенович, Червяк Юлія Дмитрівна</i> ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ.....	195
<i>Калениченко Руслан Арсенович, Шаповалова Крістіна Олександрівна</i> АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИБОРУ В УКРАЇНІ.....	198
<i>Канішевський Станіслав Михайлович, Ткаченко Федір Володимирович</i> РОЛЬ ТРЕНЕРА У СТВОРЕННІ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО КЛІМАТУ ТА ЕФЕКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СПОРТИВНОЇ КОМАНДИ.....	202
<i>Канішевський Станіслав Михайлович, Шпильовий Володимир Іванович</i> ВПЛИВ ОСОБИСТІСНИХ ЯКОСТЕЙ ЮНИХ СПОРТСМЕНІВ НА СТИЛЬ ПОВЕДІНКИ В СИТУАЦІЇ КОНФЛІКТУ.....	204
<i>Киселевська Світлана Михайлівна, Коваленко Світлана Вікторівна</i> ПСИХОЛОГІЧНА ПІДГОТОВКА СПОРТСМЕНІВ-ШАХІСТІВ.....	207
<i>Киселевська Світлана Михайлівна, Севериненко Артем Андрійович</i> ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ПРОГРАМИ НІТ ДЛЯ ВІЙСЬКОВИХ.....	209

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
В КОНТЕКСТІ
ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИБОРУ УКРАЇНИ

Збірник матеріалів

VII Міжнародної конференції

(Київ, 14 листопада 2024 року)

Керівник видавничого проєкту *Віталій Зарицький*

Підписано до друку 03.01.2025. Формат 60x84 1/16.
Папір офсетний. Друк офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Умовн. друк. аркушів – 42,31. Обл.-вид. аркушів – 35,24.
Тираж 300

Виготовлювач: ТОВ «Видавництво Ліра-К»
Свідоцтво № 3981, серія ДК.
03142, м. Київ, вул. В. Стуса, 22/1
тел.: (050) 462-95-48; (067) 820-84-77
Сайт: lira-k.com.ua, редакція: zv_lira@ukr.net